

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2020-12-29 Nr. 73-17/1VL-2681
Vilnius

Posėdis įvyko 2020 m. gruodžio 28 d. 11.00–12.10 val. nuotoliniu būdu (pasitelkiant informacines ir ryšių technologijas).

Posėdžio pirmininkė – Agnė Bilotaitė, vidaus reikalų ministrė, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos (toliau – VESK) pirmininkė.

Posėdžio sekretorė – Loreta Naraškevičienė, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) Civilinės saugos valdybos Gyventojų apsaugos organizavimo skyriaus vyriausioji specialistė.

POSĖDŽIO DALYVIAI:

VESK nariai:

Giedrė Balčytytė, Vyriausybės kanclerė (komisijos pirmininko pavaduotoja), Arvydas Anušauskas, krašto apsaugos ministras, Aušrinė Armonaitė, ekonomikos ir inovacijų ministrė, Evelina Dobrovolska, teisingumo ministrė, Arūnas Dulkys, sveikatos apsaugos ministras, Saulius Greičius, PAGD direktorius, Darius Jauniškis, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktorius, Simonas Kairys, kultūros ministras, Gabrielius Landsbergis, užsienio reikalų ministras, Gabrielius Landsbergis, užsienio reikalų ministras, Rustamas Liubajevs, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT) vadovas, Kęstutis Navickas, žemės ūkio ministras, Monika Navickienė, socialinės apsaugos ir darbo ministrė, Renatas Požėla, Lietuvos policijos generalinis komisaras, Gintarė Skaistė, finansų ministrė, Marius Skuodis, susisiekimo ministras, Mindaugas Steponavičius, Lietuvos kariuomenės Gynybos štabo viršininkas, Jurgita Šiugždinienė, švietimo, mokslo ir sporto ministrė.

Kiti asmenys:

Aistė Kairienė, Ministro Pirmininko patarėja, Dainius Kaunas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Grėsmių valdymo ir krizių prevencijos grupės vadovas, Jurga Greičienė, teisingumo viceministrė, Teodoras Jonas Žukas, Seimo nario Dainiaus Kreivio patarėjas, Darius Domarkas, LR Vidaus reikalų ministerijos Viešojo saugumo politikos grupės vadovas, Lina Laurinaitytė, vidaus reikalų ministrės patarėja, Božena Zaborovska-Zdanovič LR Vidaus reikalų ministerijos Strateginės komunikacijos skyriaus patarėja, Mindaugas Kanapickas, PAGD direktoriaus pavaduotojas, Žilvinas Tomkus, LR Krašto apsaugos ministerijos Karo tarnybos ir personalo departamento direktorius, laikinai atliekantis kanclerio funkcijas, Monika Mertinaitė, LR Krašto apsaugos ministerijos Gynybos politikos grupės vyresnioji patarėja, Rasa Kiūdytė, LR Sveikatos apsaugos ministerijos vyriausioji patarėja, Loreta Ašoklienė, LR Sveikatos apsaugos ministerijos Visuomenės sveikatos departamento Sveikatos stiprinimo skyriaus vedėja.

POSĖDŽIO DARBOTVARKĖ:

1. COVID-19 epidemiologinės situacijos apžvalga.

Pranešėjas – LR Sveikatos apsaugos ministerijos atstovas.

2. Pasiūlymai dėl taikytinų COVID-19 valdymo priemonių (siūlymai keisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimą Nr. 1226, kitų priemonių taikymas).

Pranešėjai – kitų institucijų atstovai pagal kompetenciją.

POSĖDŽIO EIGA:

Agnė Bilotaitė, vidaus reikalų ministrė VESK pirmininkė, pasveikino posėdžio dalyvius ir pasidžiaugė Lietuvą pasiekusia vakcina nuo COVID-19, pasiteiravo, ar yra sprendimams priimti reikalingas kvorumas, pristatė darbotvarkę ir pasiūlė pradėti posėdį.

1. SVARSTYTA: COVID-19 epidemiologinės situacijos apžvalga.

Loreta Ašoklienė, vyriausioji epidemiologė, pristatė pastarosios savaitės COVID-19 ligos epidemiologinę situaciją ir jos dinamiką pasaulyje, Europos Sąjungos (toliau – ES) šalyse, Jungtinėje Karalystėje (toliau – JK) ir Lietuvoje. Informuota, kad sergamumo geografinis pasiskirstymas netolygus, labiausiai paveikti regionai – kai kurios Šiaurės Amerikos šalys ir Europa. Atkreiptas dėmesys, kad, nors ir virusas nebeplinta taip greitai, pagal sergamumo rodiklius Lietuva ES yra pirmoje vietoje.

L. Ašoklienė taip pat apžvelgė atliktus tyrimus dėl COVID-19 Lietuvoje ir nustatytus teigiamus atvejus, hospitalizuotus ligos ir mirčių atvejus. Palyginti COVID-19 sergamumo ir gyventojų mobilumo duomenys. Konstatuota, kad stebimas gyventojų mobilumo mažėjimas, kurio duomenys jau pasiekė pirmojo karantino mobilumo duomenis. Tačiau situacija ligoninėse lieka įtempta. Praėjusią savaitę fiksuotas ir didžiausias mirčių skaičius per vieną dieną visame pandemijos laikotarpyje.

L. Ašoklienė taip pat informavo apie įvežtinius COVID-19 ligos atvejus, kurie per praėjusią savaitę išaugo dvigubai. Daugiausiai viruso įvežtinių atvejų užregistruota iš JK, Švedijos ir Rusijos.

Apžvelgta naujosios COVID-19 viruso (SARS-CoV-2) atmainos situacija ES ir JK. Kur COVID-19 ligos atvejų padidėjimas nustatytas JK, ir plečiasi kitų paveiktų šalių (daugiausia atvejų Velse, Danijoje) sąrašas. Didžiausia tikimybė, kad atmainos atsiradimą įtakojo ilgesnis viruso būvimas organizme (lėtinė infekcija). Pristatyta galima rizika dėl naujosios COVID-19 viruso (SARS-CoV-2) atmainos žmonių sveikatai. Pagal JK duomenimis viruso atmainos užkrečiamumas yra didesnis 70 procentų, konkretūs tyrimai dėl viruso atmainos nėra labai plačiai naudojami, taip pat nėra duomenų, kad viruso atmaina sukeltų sunkesnę ligos formą.

ECDC rekomenduojamos atsako priemonės – sustiprinta priežiūra. Šalys raginamos esant galimybei atlikti SARS-CoV-2 genetinius tyrimus ir keistis informacija per Europos Komisijos skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemą. Taip pat būtini papildomi tyrimai dėl poveikio užkrečiamumui, ligos sunkumui ir vakcinacijos atsakui. Priminta, kad mūsų šalyje taikomas keleivinių skrydžių iš Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės į Lietuvos Respubliką draudimas. Daugelis ES šalių atšaukė skrydžių į / iš JK ribojimus, taip pat PSO ir ECDC šią priemonę rekomendavo kaip trumpalaikę, todėl šiuo metu reikia jau ieškoti kitų poveikio priemonių.

Arūnas Dulkys, sveikatos apsaugos ministras, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas, padėkojo visoms tarnyboms ir institucijoms, dalyvavusioms vakcinosis pristatyme. Taip pat pristatė naujas priemones, siekiant gerinti sveikatos apsaugos sistemos veiklą, tai – praplėstas gydytojų ir slaugytojų padėjėjų sąrašas, pakeistos medikams taisyklės dėl saviizoliacijos, pasiektas susitarimas su reabilitacijos įstaigomis, į kurias galės būti perkelti pacientai, kuriems baigiamas gydymas.

Atsižvelgiant į tai, kad yra šventinis laikotarpis, rekomenduota nedaryti esminių išvadų dėl sergamumo rodiklių, toliau taikyti jau nustatytas poveikio priemones, stebėti situacijos eigą, kurios rezultatai galėtų būti vertinami nuo sausio vidurio.

2. Pasiūlymai dėl taikytinų COVID-19 valdymo priemonių (siūlymai keisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimą Nr. 1226, kitų priemonių taikymas).

Renatas Požėla, Lietuvos policijos generalinis komisaras, pranešė, kad judėjimas šalies keliuose sumažėjęs 80 procentų. Pristatytas bendrai per visą apribojimų laikotarpį ir, atskirai – šventiniu laikotarpiu, neįleistų transporto priemonių skaičius ir surašytų protokolų skaičius bei pobūdis. Taip pat aptartos išryškėjusios problemos – tai efektyvesnės viešosios kontrolės užtikrinimas žmonių pamėgtose

ir lankomose būriavimosi vietose, ypač Naujametinio vakaro laikotarpiu. Atkreiptas dėmesys, kad ruošiamasi trečiajam etapui ir, bendradarbiaujant su atskiromis savivaldybėmis, tariamasi dėl poveikio priemonių, mažinančių gyventojų būriavimąsi prie centrinių vietų. Rekomenduojama atsisakyti centralizuotų fejerverkų leidimo, aptverti prieigas prie pagrindinių miesto egių ir kt. Taip pat peržiūrimos eismo organizavimo tvarkos centrinėse miestų vietovėse, numatoma dažniau taikyti blaivumo nustatymo testus ir daugiau dėmesio skirti viešosioms erdvėms tikrinti.

R. Požėla pažymėjo, kad šiuo metu nustatytos ir galiojančios COVID-19 valdymo priemonės yra tikslingos ir pakankamai efektyviai veikia, todėl naujų ir papildomų ribojimo priemonių nesiūloma.

Rustamas Liubajevas, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT) vadas, supažindino su esama situacija, taikomomis priemonėmis ir rezultatais Lietuvos pasienyje, uždraudus keleivinius skrydžius iš JK. Informuota, kad, siekiant užtikrinti migracijos kontrolę prie ES vidinių sienų, VSAT skyrė papildomas pajėgas, ypač – prie Lietuvos ir Lenkijos Respublikos. Stebėtas padidėjęs atvykstančiųjų Lietuvos piliečių srautas, ypač – iš JK. Pristatyta situacija ir Vilniaus oro bei Palangos oro uostuose. Taip pat pranešta apie papildomų VSAT pajėgų skyrimą prie Lietuvos ir Latvijos Respublikos sienos dėl organizuojamo repatrijuojamų asmenų skrydžio iš JK.

R. Liubajevas pažymėjo, kad tęsiamas pasirinktinio patikrinimo procedūros prie vidinių sienų, nuolat pagrindiniai keliai, ypač – iš Lenkijos Respublikos, kontroliuojami mobiliais patruliais.

Taip pat posėdžio dalyviai diskutavo ir dėl kitų taikytinų COVID-19 valdymo priemonių bei jų pakankamumo ar galimo poreikio jas griežtinti. Išsamiau aptartas asmenų iš JK skrydžių atlaisvinimas ir taikomos priemonės sugrįžus į Lietuvą bei Estijos ir Latvijos sprendimai dėl šio klausimo.

Paminėtos sąlygos ir aplinkybės dėl krašto apsaugos sistemos medikų įtraukimo į bendrą vakcinavimo sistemą.

Aptartos aukšto meistriskumo sporto varžybų ir treniruočių, ikimokyklinio ugdymo ir nedarbingumo išdavimo tėvams, prielaidos.

Aptarta ir kaip kovoti su dezinformacija dėl COVID-19. Taip pat Giedrė Balčytytė, Vyriausybės kanclerė, informavo apie prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenų rengimo grupę, kuri ateityje VESK posėdžiuose galėtų teikti informaciją ir dalinti savo įžvalgomis.

A. Bilotaitė, padėkoju už pranešimą ir, atsižvelgiant į posėdžio metu išgirstus pristatymus bei diskusijas metu aptartus klausimus, pasiūlė VESK nariams priimti sprendimus.

NUTARTA:

1. Konstatuoti, kad šiuo metu dar anksti visapusiškai vertinti taikomų COVID-19 valdymo priemonių, nustatytų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarime Nr. 1226, veiksmingumą, todėl siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei palikti nustatytas esmines režimo sąlygas. COVID-19 epidemiologinę situaciją ir taikomas COVID-19 valdymo priemones vėl vertinti sekančiame VESK posėdyje ir spręsti dėl karantino režimo priemonių.

2. Siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, sprendžiant dėl keleivinių skrydžių iš Jungtinės Karalystės draudimo pratęsimo/nepratęsimo, įvertinti ES bei kaimyninių valstybių priimamus sprendimus.

3. Pavesti LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai:

3.1. pateikti „aukšto meistriskumo sporto sąvokos“ išaiškinimą, kad būtų aiškus užsieniečių sportininkų, kuriems nedraudžiama atvykti pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarime Nr. 1226 apibrėžtą kategoriją, ratas;

3.2. atitinkamai parengti ir patikslinti operacijų vadovo (toliau – OV) sprendimus, susijusius su ribojimais ir rekomendacijomis, skirtomis aukšto meistriskumo sporto veikloms.

4. Pavesti savivaldybėms:

4.1. ekstremalių situacijų komisijų posėdžiuose, atsižvelgiant į sergamumą savivaldybėje bei esamą situaciją darželiuose, aptarti vaikų priėmimo/nepriėmimo sąlygas ir aplinkybes į ikimokyklinio ugdymo įstaigas, atitinkamai parengti ir išplatinti rekomendacijas minėtoms įstaigoms, sudarančias prielaidas nustatyti aiškias darželių lankymo šiuo metu sąlygas;

4.2. bendradarbiaujant su policijos pajėgomis, priimti būtinus sprendimus, sudarančius prielaidas mažinti savivaldybės gyventojų būriavimąsi savivaldybės teritorijoje (ypač šventinėmis dienomis), prisidėti prie viešosios tvarkos užtikrinimo savivaldybėse gyventojų susibūrimo vietose.

5. Pavesti LR Sveikatos apsaugos ministerijai 2021 m. sausio 4 d. VESK posėdyje pristatyti informaciją, kaip šiuo metu išduodami nedarbingumo pažymėjimai, ir ar reikia keisti teisės aktus (jei reikia, nurodyti kokius ir kaip), kad abu tėvai galėtų gauti nedarbingumo pažymėjimus vaikui prižiūrėti dėl Covid-19 ligos (koronaviruso infekcijos).

6. Pavesti LR Teisingumo ministerijai ir LR Vidaus reikalų ministerijai pateikti pasiūlymus dėl taikytinų priemonių, naudotinų kovai su dezinformacija (vakcinavimo kontekstas), kartu įvertinant ir teisės aktų pakeitimų poreikį.

7. Pavesti ministerijoms dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226:

7.1. teikiant pasiūlymus dėl pakeitimų, kurie kartu reikalauja ir OV sprendimų priėmimo, būti iš anksto pasirengus ir pateikti OV tvirtinti suderintus sprendimų projektus;

7.2. užtikrinti suderintą, tinkamą ir savalaikį visuomenės informavimą dėl jų kompetencijai priskirtinų. nutarimo nuostatų ir jų įgyvendinimo.

8. Pritarti tikslingumui naudoti LRVK sudarytos duomenų darbo grupės informaciją VESK pristatant COVID apžvalgą.

Sprendimams pritarta **bendru sutarimu**.

VESK pirmininkė apibendrindama informavo, kad epidemiologinė situacija ir taikomos poveikio priemonės bus stebimos bei vertinamos ir toliau, atitinkamai reaguojant į situaciją, bus imamasi atitinkamų būtinų sekančių priemonių. Padėkojo už darbą ir paskelbė posėdžio pabaigą.

Vidaus reikalų ministrė,
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
ekstremalių situacijų komisijos pirmininkė

Agnė Bilotaitė

Posėdžio sekretorė

Loreta Naraškevičienė